Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet tot uitvoering van dringende maatregelen om het lerarenambt in het basis- en secundair onderwijs te herwaarderen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijziging van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991

Art. 2. In artikel 40quinquies van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1998, vervangen bij het decreet van 8 mei 2009 en gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. De wervingsambten, vermeld in paragraaf 1, kunnen via voltijdse of deeltijdse betrekkingen worden ingevuld.".

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991

Art. 3. In artikel 36ter van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1998, vervangen bij het decreet van 8 mei 2009 en gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

"§2. De wervingsambten, vermeld in paragraaf 1, kunnen via voltijdse of deeltijdse betrekkingen worden ingevuld.".

Hoofdstuk 4. Wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 4. In artikel 130, §2, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het laatst gewijzigd bij het decreet van 6 juli 2012, worden tussen het eerste en het tweede lid zes leden ingevoegd, die luiden als volgt:

"Bij een tekort aan onderwijzend personeel kan het schoolbestuur tijdens de schooljaren 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 maximaal 20% van de aan de school toegekende lestijden volgens de schalen, vermeld in de artikelen 132, 135, 137bis, 141, §2, 173quater of 173quinquies/1, of vermeld in artikel 27 van het programmadecreet bij de aanpassing van de begroting 2021 van 9 juli 2021, ook aanwenden in ambten van het beleids- en ondersteunend personeel.

De omzettingen, vermeld in het tweede lid, kunnen telkens gebeuren vanaf 1 oktober van het lopende schooljaar in kwestie en gelden voor de duur van het lopende schooljaar. In afwijking hiervan eindigt een omzetting van lestijden als het personeelslid dat aangesteld is in een betrekking die via voormelde omzetting werd ingericht in een ambt van het beleids- en ondersteunend personeel, tijdens het schooljaar vrijwillig ontslag neemt volgens artikel 25 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs of volgens artikel 26 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs. In dit geval eindigt de omzetting voor het overeenkomend deel van de lestijden vanaf het ogenblik dat het ontslag ingaat.

De punten die verkregen worden door de omzetting, vermeld in het tweede lid, worden maximaal ter ondersteuning van de leraar in de scholen basisonderwijs aangewend zodat die zich kan focussen op zijn kerntaak: lesgeven.

De regering bepaalt de wijze waarop de lestijden kunnen worden omgezet in punten voor het beleids- en ondersteunend personeel.

De criteria om het tekort aan onderwijzend personeel te bepalen en de aanwending in ambten van het beleids- en ondersteunend personeel als vermeld in het tweede lid, worden vastgelegd na onderhandeling in het bevoegde lokale comité.

De betrekkingen die ingericht worden in ambten van het beleids- en ondersteunend personeel, als vermeld in het tweede lid, komen niet in aanmerking voor vacantverklaring en het schoolbestuur kan in geen geval een personeelslid vast benoemen, affecteren of muteren in die betrekkingen.".

Hoofdstuk 5. Wijziging van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Art. 5. In artikel 90 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, gewijzigd bij de decreten van 8 mei 2009, 30 maart 2018 en 3 juli 2020, wordt paragraaf 2 opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"§2. Bij een tekort aan onderwijzend personeel kan het centrumbestuur tijdens de schooljaren 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 maximaal 20% van de aan het centrum toegekende uren-leraar, zoals bepaald in artikel 89, §1, eerste lid, ook aanwenden in ambten van het ondersteunend personeel.

De omzettingen, vermeld in het eerste lid, kunnen telkens gebeuren vanaf 1 oktober van het lopende schooljaar in kwestie en gelden voor de duur van het lopende schooljaar. In afwijking hiervan eindigt een omzetting van uren-leraar als het personeelslid dat aangesteld is in een betrekking die via voormelde omzetting werd opgericht in een ambt van het ondersteunend personeel, tijdens het schooljaar vrijwillig ontslag neemt volgens artikel 25 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs of volgens artikel 26 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs. In dit geval eindigt de omzetting voor het overeenkomend deel van de uren-leraar vanaf het ogenblik dat het ontslag ingaat.

De punten die verkregen worden door de omzetting, vermeld in het eerste lid, worden maximaal ter ondersteuning van de leraar in de centra aangewend zodat die zich kan focussen op zijn kerntaak: lesgeven.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de uren-leraar kunnen worden omgezet in punten voor het ondersteunend personeel.

De criteria om het tekort aan onderwijzend personeel te bepalen en de aanwending in ambten van het ondersteunend personeel als vermeld in het eerste lid, worden vastgelegd na onderhandeling in het bevoegde lokale comité.

De betrekkingen die opgericht worden in ambten van het ondersteunend personeel als vermeld in het eerste lid, komen niet in aanmerking voor vacantverklaring en het centrumbestuur kan in geen geval een personeelslid vast benoemen, affecteren of muteren in die betrekkingen.".

Hoofdstuk 6. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 6. In artikel 30 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, gewijzigd bij de decreten van 17 juni 2011, 17 juni 2016 en 9 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de bepaling "- ambten van het bestuurspersoneel en het ondersteunend personeel kunnen per halftijdse of voltijdse betrekking opgericht worden. In afwijking hiervan kan het ambt van ICT-coördinator per voltijdse of deeltijdse betrekking opgericht worden;" vervangen door de bepaling "- ambten van het bestuurspersoneel kunnen alleen per halftijdse of voltijdse betrekking opgericht worden;";

2° in paragraaf 2, tweede lid, wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

"1° ambten van het bestuurspersoneel kunnen alleen per halftijdse of voltijdse betrekking opgericht worden.";

3° in paragraaf 2bis, tweede lid, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

"3° ambten van het bestuurspersoneel kunnen alleen per halftijdse of voltijdse betrekking opgericht worden;".

Art. 7. In artikel 31 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 17 juni 2016 en 9 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de bepaling "- ambten van het bestuurspersoneel en het ondersteunend personeel kunnen per halftijdse of voltijdse betrekking opgericht worden. In afwijking hiervan kan het ambt van ICT-coördinator per voltijdse of deeltijdse betrekking opgericht worden;" vervangen door de bepaling "- ambten van het bestuurspersoneel kunnen alleen per halftijdse of voltijdse betrekking opgericht worden;";

2° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden "kunnen per halftijdse of voltijdse betrekking" vervangen door de woorden "kunnen alleen per halftijdse of voltijdse betrekking".

Art. 8. Aan artikel 211 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 17 juni 2016, 20 april 2018, 15 maart 2019 en 3 juli 2020, wordt een paragraaf 4 toegevoegd, die luidt als volgt:

"§4. Bij een tekort aan onderwijzend personeel kan het schoolbestuur tijdens de schooljaren 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 maximaal 20% van de aan de school toegekende uren-leraar, vermeld in artikel 209, §1, 1°, ook aanwenden in ambten van het ondersteunend personeel.

De omzettingen, vermeld in het eerste lid, kunnen telkens gebeuren vanaf 1 oktober van het lopende schooljaar in kwestie en gelden voor de duur van het lopende schooljaar. In afwijking hiervan eindigt een omzetting van uren-leraar als het personeelslid dat aangesteld is in een betrekking die via voormelde omzetting werd opgericht in een ambt van het ondersteunend personeel, tijdens het schooljaar vrijwillig ontslag neemt volgens artikel 25 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs of volgens artikel 26 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs. In dit geval eindigt de omzetting voor het overeenkomend deel van de uren-leraar vanaf het ogenblik dat het ontslag ingaat.

De punten die verkregen worden door de omzetting, vermeld in het eerste lid, worden maximaal ter ondersteuning van de leraar in de scholen aangewend zodat die zich kan focussen op zijn kerntaak: lesgeven.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de uren-leraar kunnen worden omgezet in punten voor het ondersteunend personeel.

De criteria om het tekort aan onderwijzend personeel te bepalen en de aanwending in ambten van het ondersteunend personeel als vermeld in het eerste lid, worden vastgelegd na onderhandeling in het bevoegde lokale comité.

De betrekkingen die opgericht worden in ambten van het ondersteunend personeel als vermeld in het eerste lid, komen niet in aanmerking voor vacantverklaring en het schoolbestuur kan in geen geval een personeelslid vast benoemen, affecteren of muteren in die betrekkingen.".

Art. 9. In dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2021, wordt een artikel 308/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 308/3. Bij een tekort aan onderwijzend personeel kan het schoolbestuur tijdens de schooljaren 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 maximaal 20% van de aan de school toegekende lesuren, zoals bepaald in artikel 298, ook aanwenden in ambten van het ondersteunend personeel.

De omzettingen, vermeld in het eerste lid, kunnen telkens gebeuren vanaf 1 oktober van het lopende schooljaar in kwestie en gelden voor de duur van het lopende schooljaar. In afwijking hiervan eindigt een omzetting van lesuren als het personeelslid dat aangesteld is in een betrekking die via voormelde omzetting werd opgericht in een ambt van het ondersteunend personeel, tijdens het schooljaar vrijwillig ontslag neemt volgens artikel 25 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs of volgens artikel 26 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs. In dit geval eindigt de omzetting voor het overeenkomend deel van de lesuren vanaf het ogenblik dat het ontslag ingaat.

De punten die verkregen worden door de omzetting, vermeld in het eerste lid, worden maximaal ter ondersteuning van de leraar in de scholen aangewend zodat die zich kan focussen op zijn kerntaak: lesgeven.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de lesuren kunnen worden omgezet in punten voor het ondersteunend personeel.

De criteria om het tekort aan onderwijzend personeel te bepalen en de aanwending in ambten van het ondersteunend personeel als vermeld in het eerste lid, worden vastgelegd na onderhandeling in het bevoegde lokale comité.

De betrekkingen die opgericht worden in ambten van het ondersteunend personeel als vermeld in het eerste lid, komen niet in aanmerking voor vacantverklaring en het schoolbestuur kan in geen geval een personeelslid vast benoemen, affecteren of muteren in die betrekkingen.".

Hoofdstuk 7. Toepassingsgebied in de tijd

Art. 10. Dit decreet treedt in werking op de dag van de bekrachtiging ervan door de Vlaamse Regering.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS

Voorontwerp van decreet tot uitvoering van dringende maatregelen om het lerarenambt in het basis- en secundair onderwijs te herwaarderen

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Situering

Dit voorontwerp van decreet voert een aantal dringende maatregelen uit in het kader van de herwaardering van het lerarenambt in het basis- en secundair onderwijs.

Het voorontwerp van decreet gaat in op de dag van bekrachtiging door de Vlaamse Regering .

2. Samenvatting

Het decreet bevat maatregelen die scholen in het basis- en secundair onderwijs moeten toelaten om hun lesomkadering in functie van het huidige lerarentekort maximaal te kunnen aanwenden.

Concreet laten de voorstellen in dit decreet toe dat een school in het basis- en secundair onderwijs bij een vastgesteld lerarentekort tot maximum 20 procent van haar lestijden volgens de schalen, haar lesuren of haar uren-leraar kan omzetten in punten. Met deze punten kan ze dan vervolgens personeelsleden aanstellen in andere ambten van het beleids- en ondersteunend personeel (basisonderwijs) of van het ondersteunend personeel (secundair onderwijs).
De omzetting geldt steeds voor de duur van het lopende schooljaar. Als het personeelslid dat tijdelijk aangesteld is in een betrekking die opgericht is met punten van de omzetting echter in de loop van het schooljaar vrijwillig ontslag neemt, geldt hierop een uitzondering. Vanaf het ogenblik van dat ontslag eindigt de omzetting van het overeenkomend aantal lestijden, uren-leraar of lesuren wel voor het einde van het schooljaar.

Deze maatregel zal van kracht zijn vanaf het schooljaar 2021-2022 tot en met het schooljaar 2024-2025.

Daarnaast zorgen we er in het secundair onderwijs voor dat een school op een meer flexibele manier punten kan aanwenden voor de oprichting van betrekkingen in ambten van het ondersteunend personeel. Dit gebeurt door de verplichting op te heffen dat er slechts per halftijdse of voltijdse betrekking kan worden opgericht.

Verdere uitvoering van dit decreet – de aanwending van de punten gegenereerd uit de omzetting van de lestijden, lesuren of uren-leraar - gebeurt via wijzigingen van reeds bestaande besluiten.

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Tijdens het voorbije schooljaar en tot op de dag van vandaag hebben we er alles aan gedaan om onze scholen tijdens de coronapandemie maximaal open te houden en er zo voor gezorgd dat onze leerlingen maximaal onderwijs in de klas konden genieten.
Vandaag stellen we echter vast dat er ondanks deze inspanningen meer en meer leerlingen geen les op school kunnen krijgen. De oorzaak is ditmaal niet corona maar wel een acuut tekort aan leraren.

Op zich is een regionaal lerarentekort in de loop van het schooljaar niet nieuw, maar vandaag zien we dat dit lerarentekort zich steeds vroeger in het schooljaar voordoet en dit niet alleen in bepaalde regio's. Hierdoor kunnen meer en meer scholen zelfs al bij de start van het schooljaar bepaalde lesopdrachten niet invullen en moeten ze leerlingen noodgedwongen in studie plaatsen of zelfs vroegtijdig naar huis sturen.
Daarenboven geven prognoses aan dat het tekort aan leraren en onderwijzers op de arbeidsmarkt de komende jaren ook nog groter en acuter zal worden.

Onze hele arbeidsmarkt kampt ondertussen met krapte wat betekent dat onderwijs moet concurreren met tal van andere sectoren bij het vinden van geschikte profielen.

Wat goed is voor onze economie, is daarom echter niet altijd goed voor onze scholen. We moeten onze scholen daarom op korte en lange(re) termijn de nodige handvaten bieden om deze concurrentie aan te gaan.

Lerarentekort: spanningsindicator VDAB

Om uitspraken te doen over een potentieel lerarentekort maken we gebruik van VDAB gegevens. Het meest volledige beeld krijgen we via de spanningsratio die uitdrukt hoeveel niet werkende werkzoekenden er zijn ten opzichte van het aantal openstaande vacatures in onderwijs. Is deze spanningsratio hoog, dan zijn er veel potentiële arbeidskrachten om een vacature in te vullen en is er wellicht geen sprake van een lerarentekort. Een lage spanningsratio kan een indicatie geven van een lerarentekort.

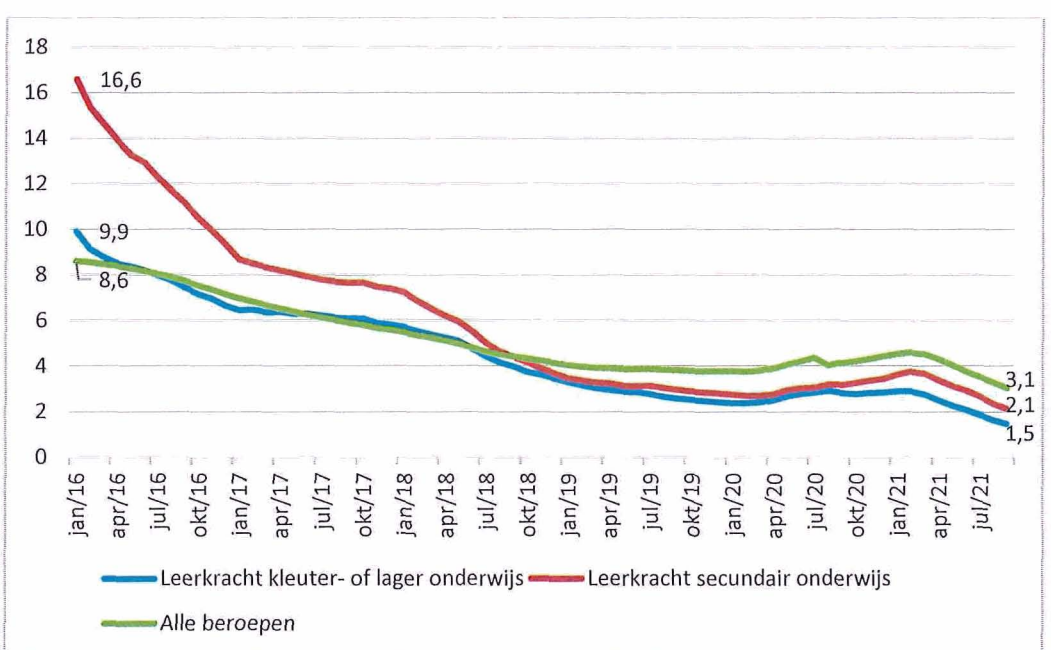

Figuur 1: Spanningsratio's voor leerkracht basis- en secundair onderwijs (2016-2021)

Aanwervingsbehoeften

Er werd een prognose gemaakt van de aanwervingsbehoefte voor het onderwijspersoneel in Vlaanderen tot in 2028. Er wordt daarbij rekening gehouden met de leeftijdsstructuur en de uitstroom van het huidige onderwijspersoneel, beleidsmaatregelen en leerlingeneffecten. De resultaten wijzen er op dat het Vlaamse onderwijs ook in de toekomst een groeisector blijft. De data suggereren dat de aanwervingsbehoefte in 2023-2024 maar liefst 28% hoger zal zijn in vergelijking met schooljaar 2017-2018 (Figuur 2).

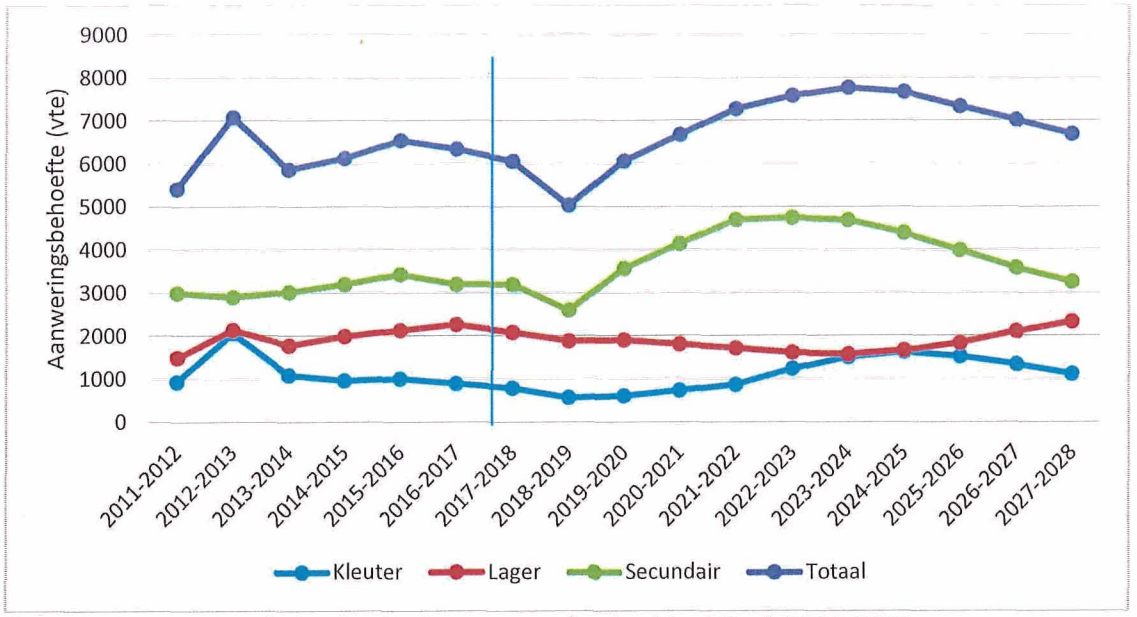

Figuur 2: Aanwervingsbehoefte (instroom + opdrachtuitbreiding) 2011-2028

Instroom in de lerarenopleiding

We stellen vast dat er in het algemeen een daling is van de inschrijvingen in de initiële lerarenopleidingen. De opleidingen voor zij-instromers trekken aan.
Figuur 3 tot en met 5 geeft het aantal unieke studenten met een opdeling naar al dan niet generatiestudent. Een generatiestudent is een student die zich, in een bepaald academiejaar, voor het eerst inschrijft met een diplomacontract voor een professioneel of academisch gerichte bachelor in het Vlaamse hoger onderwijs. wat betreft generatiestudenten zien we overal een daling tussen 2014-2015 en 2021-2022. Ook de VLHORA maakte hierover een uitgebreide analyse.

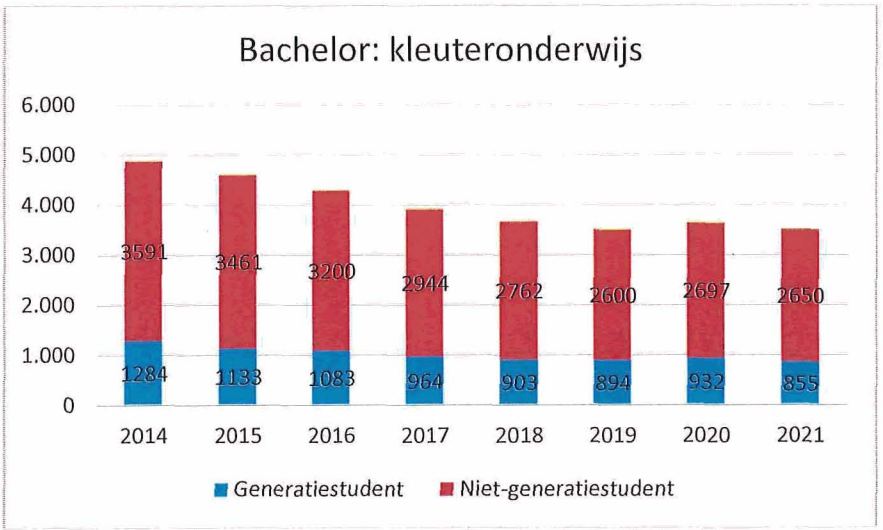

Figuur 3: aantal unieke studenken professionele bachelor kleuteronderwijs

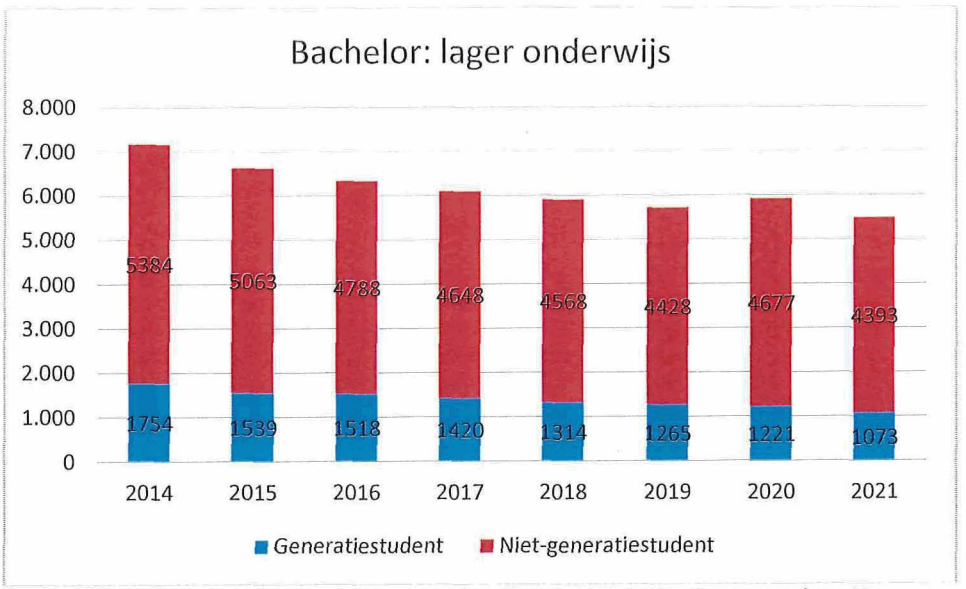

Figuur 4: aantal unieke studenten professionele bachelor lager onderwijs

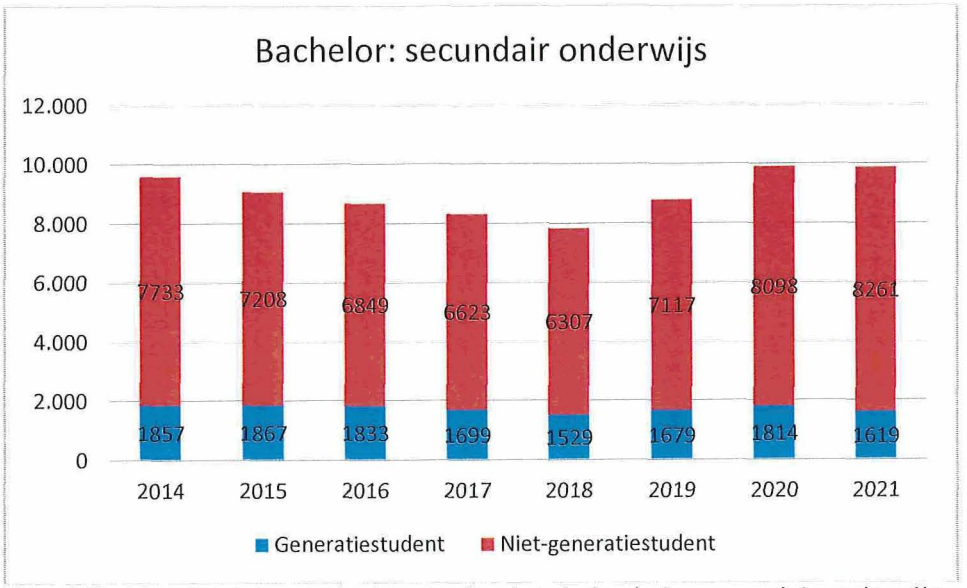

Figuur 5: aantal unieke studenken professionele bachelor secundair onderwijs

Op basis van een mailbevraging bij de VLIR ontvingen we onderstaande gegevens over de instroom in de verkorte educatieve masters:

Het aantal inschrijvingen in de educatieve masters is tussen 2019-2020 en 2020-2021 overal gestegen. Dit is gedeeltelijk het gevolg van een stijging van het aantal nieuwe studenten (trajectstarters), maar grotendeels te verklaren doordat er studenten zijn die zich een tweede jaar inschrijven in de opleiding. Het kan daarbij bijvoorbeeld ook gaan om studenten die bewust de opleiding spreiden.
Het aantal studenten dat in 2020-2021 het diploma van educatieve master behaalde bedroeg **832**. Het aantal diploma's educatieve master of arts aan de hogeschool bedroeg in dat jaar **195**.

Opleiding	Aantal unieke studenten in de opleiding
Educatieve masteropleiding universiteit 2019-2020	1.391
Educatieve masteropleiding universiteit 2020-2021	2.195

Educatieve masteropleiding universiteit 2021-2021	2.241
Educatieve master of arts hogeschool 2019-2020	333
Educatieve master of arts hogeschool 2020-2021	516
Educatieve master of arts hogeschool 2021-2022	485

Opleiding	Aantal diploma's
Educatieve masteropleiding universiteit 2019-2020	471
Educatieve masteropleiding universiteit 2020-2021	832
Educatieve master of arts hogeschool 2019-2020	100
Educatieve master of arts hogeschool 2020-2021	195

Verkorte educatieve masters:

Universiteit Antwerpen: 271 studenten waarvan 32% ouder dan 30 jaar.

Universiteit Gent: 604 studenten
Hiervan zijn 166 studenten 30 jaar of ouder = 27,5%
Hiervan zijn 155 studenten 31 jaar of ouder = 25,7%
Hiervan zijn 71 studenten 40 jaar of ouder = 11,8%

Universiteit Hasselt: 106 studenten waarvan 24,5 % ouder dan 30 jaar.

KU Leuven:

	2021-2022
<30	61,49%
=30	2,52%
>30	35,99%
	2021-2022
<30	463
=30	19
>30	271

VUB
241 studenten waarvan 44,4% ouder dan 30 jaar.

Educatieve graduaten
Voor de educatieve graduaten zijn er 844 studenten ingeschreven in 2021. In 2020 zijn er 752 educatieve graduaten gestart. De educatieve graduaten trekken dus aan.

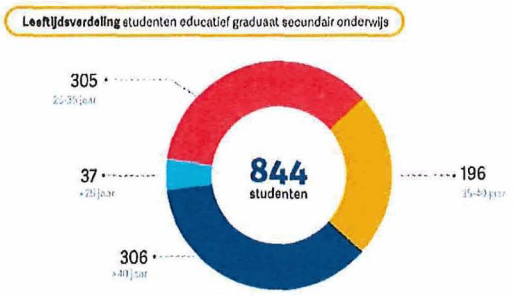

Maatregelen

Het opvangen van het tekort aan leraren vormt een van de grootste uitdagingen die de Vlaamse overheid in onderwijs moet overwinnen. Om dit lerarentekort op korte termijn het hoofd te bieden, nemen we via dit ontwerp van decreet een aantal maatregelen die op korte termijn moeten toelaten dat scholen snel bijkomende personeelsleden kunnen aanwerven om leraren in de klas maximaal te ondersteunen.

We maken het daarom mogelijk dat wanneer een school geen of onvoldoende leraren vindt om haar vacatures in te vullen, dat ze tot maximum 20% van haar omkadering voor onderwijzend personeel kan omzetten in punten. Via deze punten kan de school dan andere personeelsleden aanwerven voor de ondersteuning van haar leraren in de klas.

Daarnaast zullen we nog een aantal andere maatregelen uitvoeren via een besluit van de Vlaamse Regering.

In een tweede fase zullen we ook voor meer diepgaande lange termijn maatregelen moeten zorgen.

Impactanalyse

Om scholen in het basis- en secundair onderwijs de kans te geven om snel een antwoord te bieden op een acuut lerarentekort krijgen ze tijdelijk de mogelijkheid om tot maximum 20% van hun lestijden volgens de schalen (omkadering voor onderwijzend personeel in het basisonderwijs) of van hun uren-leraar of hun lesuren (omkadering voor onderwijzend personeel in het secundair onderwijs) om te zetten in punten (omkadering voor beleids- en onderwijzend personeel in het basisonderwijs en voor ondersteunend personeel in het secundair onderwijs). De personeelsleden die aangesteld worden in de betrekkingen die met punten worden ingericht, moeten specifiek ingezet worden voor de ondersteuning van de leraren in de klas. Hierdoor krijgt de school de kans om tijdelijk specifieke profielen aan te trekken die (nog) niet beschikken over een lerarenopleiding maar wel een opleiding hebben die al nauw aansluit bij wat we van leraren vragen (bv. een bachelor- of masteropleiding).

In het secundair onderwijs kan een school op een meer flexibele manier punten aanwenden voor de oprichting van betrekkingen in wervingsambten van het ondersteunend personeel. Dit gebeurt door de verplichting op te heffen dat er slechts per halftijdse of voltijdse betrekking kan worden opgericht.

Deze maatregelen zorgen er voor dat een school in het basis- en secundair onderwijs op een ruimere en meer flexibele wijze haar lesomkadering kan aanwenden om zo enerzijds de leerlingen maximaal in de klas te houden en anderzijds de leraren in die klassen extra ondersteuning te bieden.

JoKER:

De omzetting van maximum 20% van de lestijden volgens de schalen, van de uren-leraar of van de lesuren naar punten zorgt ervoor dat de omkadering die een school van de overheid krijgt, bij een lerarentekort toch nog aangewend kan worden. Zo kan de school die niet onmiddellijk bijkomende of nieuwe leraren vindt, via deze weg toch personeelsleden aanwerven in andere ambten. Deze personeelsleden worden ingezet als extra ondersteuning van de leraar in de klas. Dit zorgt er voor dat een school en haar lerarenteam via deze bijkomende extra ondersteuning maximaal zorg kunnen besteden aan het lesgeven aan alle leerlingen en dat leerlingen niet of in mindere mate zonder leraar vallen en dus minder of niet in studie moeten zitten of zelfs thuis moeten blijven.

Implementatie

Bij de implementatie gebeurt de communicatie:
- via wijzigingen in diverse omzendbrieven;
- via communicatiekanalen die doelgroepgericht en per onderwijsniveau info verspreiden (bv. *nieuwsbrief over schoolbeleid en regelgeving*).

Handhaving en toezicht
Het Agentschap voor Onderwijsdiensten houdt toezicht op de naleving van de verschillende maatregelen in dit decreet.

Inwerkingtreding

Deze artikelen hebben uitwerking vanaf de datum dat het decreet bekrachtigd wordt door de Vlaamse Regering.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1.

Behoeft geen toelichting.

Hoofdstuk 2 en 3. Wijziging van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991en van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991

Artikel 2 en 3

Algemene toelichting

In het secundair onderwijs geldt voor een school de verplichting om bij de aanwending van punten in de ambten van administratief medewerker en opvoeder in het ondersteunend personeelslid steeds een betrekking in te richten voor een halftijdse of een voltijdse opdracht.
Deze verplichting bestaat enkel in dit onderwijsniveau. In de andere onderwijsniveaus kunnen betrekkingen in wervingsambten van het beleids- en ondersteunend personeel (basisonderwijs) en van het ondersteunend personeel (Centra voor leerlingenbegeleiding, deeltijds kunstonderwijs en centra voor volwassenenonderwijs) ook deeltijds ingericht worden en dit vanaf 1 klokuur.
We stellen meer en meer vast dat deze verplichting secundaire scholen beperkt in hun flexibiliteit om hun schoolteam optimaal te organiseren. Dit gebeurt niet enkel bij de aanwerving van personeelsleden, maar ook tijdens de loopbaan van in dienst zijnde personeelsleden bemoeilijkt deze verplichting combinaties van werken met verlofstelsels en afwezigheden. Het gevolg is dat hier telkens uitzonderingen op voorzien zijn in de regelgeving.
Dit alles maakt deeltijds werk voor wie daar uitdrukkelijk voor kiest moeilijk tot onmogelijk. Ook de combinatie met een opdracht in een ander ambt in onderwijs is hierdoor niet evident (bv. deeltijds leraar en deeltijds opvoeder kan enkel door een

combinatie met minstens een halftijdse opdracht als opvoeder, andere combinaties zijn niet mogelijk). Maar ook de combinatie met een (soms gelijkaardig) ambt in een ander onderwijsniveau wordt zo bemoeilijkt (bv. administratief medewerker in het basisonderwijs, het deeltijds kunstonderwijs of het volwassenenonderwijs in combinatie met een opdracht als administratief medewerker in het secundair onderwijs).

Als een secundaire school de volgende schooljaren de mogelijkheid krijgt om bij een acuut lerarentekort lesomkadering om te zetten in punten, zal ze bij het toepassen van deze regel altijd verplicht zijn om in de ambten van administratief medewerker en opvoeder steeds een halftijdse of voltijdse betrekking op te richten. Dat zal niet altijd overeen komen met het aantal uren-leraar of lesuren dat de school wenst om te zetten of kan omzetten.
Door de verplichting op te heffen, heeft de school de keuze om ook betrekkingen in andere verhoudingen dan halftijds of voltijds in te richten en kan ze op een meer optimale wijze haar schoolteam samen stellen.

De opheffing van de verplichting zorgt er ook voor dat dan in alle onderwijsniveaus eenzelfde principe wordt gevolgd voor de oprichting van ambten in het ondersteunend personeel.

Artikelsgewijze toelichting

Paragraaf 2 van respectievelijk artikel 40quinquis van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs en artikel 36ter van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs wordt aangepast zodat alle wervingsambten van het ondersteunend personeel kunnen ingevuld worden via een deeltijdse of een voltijdse betrekking.

Hoofdstuk 4. Decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 4

Algemene toelichting

Een schoolbestuur in het basisonderwijs krijgt bij een vastgesteld lerarentekort tijdens de schooljaren 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 de mogelijkheid om een deel van haar vacante lestijden volgens de schalen (maximum 20 %) om te zetten naar punten voor beleids- en ondersteunend personeel. Aanvullende lestijden en andere lestijden toegekend voor specifieke doeleinden kunnen niet omgezet worden.
Daartoe doet het schoolbestuur aan het bevoegde lokaal onderhandelingscomité een voorstel.
In dat bevoegde lokaal onderhandelingscomité wordt onderhandeld over hoe dit lerarentekort wordt vastgesteld, evenals over de aanwending in de ambten van het beleids- en ondersteunend personeel

De omzetting van de vacante lestijden geldt steeds door de duur van het lopende schooljaar. Daar geldt weliswaar een uitzondering op als het personeelslid dat aangesteld is in een ambt van het beleids- en ondersteunend personeel in een betrekking die door de omzetting met punten is ingericht, vrijwillig ontslag neemt in de loop van het schooljaar. In dat geval eindigt de omzetting van het overeenkomend aantal lestijden naar punten vanaf het ogenblik dat het ontslag ingaat.

Artikelsgewijze toelichting

Als er tijdens de schooljaren 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 lokaal wordt vastgesteld dat er een tekort aan onderwijzend personeel dreigt, kan het schoolbestuur aan het bevoegde lokaal comité voorstellen om maximaal 20% van het totale aantal vacante lestijden volgens de schalen van de school aan te wenden in ambten van het beleids- en ondersteunend personeel. In het bevoegde lokaal comité

wordt onderhandeld over hoe dit tekort wordt vastgesteld, evenals over de aanwending in de ambten van het beleids- en ondersteunend personeel

De omzettingen kunnen telkens gebeuren vanaf 1 oktober van het betrokken lopende schooljaar en gelden voor de duur van het lopende schooljaar. Als het personeelslid dat aangesteld is in een ambt van het beleids- en ondersteunend personeel in een betrekking die door de omzetting met punten is ingericht, vrijwillig ontslag neemt in de loop van het schooljaar eindigt de omzetting van het overeenkomend aantal lestijden naar punten vanaf het ogenblik dat het ontslag ingaat.

De punten die bekomen worden door de omzetting dienen maximaal ter ondersteuning van de leraar in de scholen basisonderwijs aangewend te worden, zodat die zich kan focussen op zijn kerntaak: lesgeven.

Vermits deze uitzondering tijdelijk van aard is mag het schoolbestuur deze betrekkingen in ambten van het beleids- en ondersteunend personeel niet vacant verklaren en kan ze er ook geen affectatie, mutatie of vaste benoeming in toewijzen.

Hoofdstuk 5 en 6. Decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap en Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Artikel 5, 8 en 9

Algemene toelichting

Een schoolbestuur/centrumbestuur in het secundair onderwijs krijgt bij een vastgesteld lerarentekort tijdens de schooljaren 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 de mogelijkheid om een deel van haar vacante lesuren of vacante uren-leraar (maximum 20 %) om te zetten naar punten voor ondersteunend personeel. Uren-leraar of lesuren die worden toegekend voor specifieke doeleinden, of aanvullend op de basisfinanciering- of subsidiëring, kunnen niet worden omgezet.

Daartoe doet het schoolbestuur/centrumbestuur aan het bevoegde lokaal onderhandelingscomité een voorstel.
In dat bevoegde lokaal onderhandelingscomité wordt onderhandeld over hoe dit tekort wordt vastgesteld, evenals over de aanwending in de wervingsambten van het ondersteunend personeel

De omzetting van de vacante lesuren of vacante uren-leraar geldt steeds voor de duur van het lopende schooljaar. Daar geldt weliswaar een uitzondering op als het personeelslid dat aangesteld is in een ambt van het ondersteunend personeel in een betrekking die door de omzetting met punten is ingericht, vrijwillig ontslag neemt in de loop van het schooljaar. In dat geval eindigt de omzetting van het overeenkomend aantal lesuren of uren-leraar naar punten vanaf het ogenblik dat het ontslag ingaat.

Artikelsgewijze toelichting

Als er tijdens de schooljaren 2021-2022, 2022-2023, 2023-2024 en 2024-2025 lokaal wordt vastgesteld dat er een tekort aan onderwijzend personeel dreigt, kan het centrum- of schoolbestuur aan het bevoegde lokaal comité voorstellen om maximaal 20% van het aantal toegekende vacante lesuren of vacante uren-leraar (met uitzondering van de lesuren of uren-leraar toegekend voor specifieke doeleinden of aanvullend op de basisfinanciering) van de school aan te wenden in wervingsambten van het ondersteunend personeel. In het bevoegde lokaal comité wordt onderhandeld over hoe dit tekort wordt vastgesteld, evenals over de aanwending in de wervingsambten van het ondersteunend personeel.

De omzettingen kunnen telkens gebeuren vanaf 1 oktober van het betrokken lopende schooljaar en gelden voor de duur van het lopende schooljaar. Als het personeelslid dat aangesteld is in een ambt van het ondersteunend personeel in een betrekking die door de omzetting met punten is opgericht, vrijwillig ontslag neemt in de loop van het schooljaar eindigt de omzetting van het overeenkomend aantal lesuren of uren-leraar naar punten vanaf het ogenblik dat het ontslag ingaat.

De punten die bekomen worden door de omzetting dienen maximaal ter ondersteuning van de leraar in de scholen of centra deeltijds onderwijs secundair onderwijs aangewend te worden, zodat de leraar zich kan focussen op zijn kerntaak: lesgeven.

Vermits deze uitzondering tijdelijk van aard is mag het centrum- of schoolbestuur deze betrekkingen in wervingsambten van het ondersteunend personeel niet vacant verklaren en kan ze er ook geen affectatie, mutatie of vaste benoeming in toewijzen.

Artikel 6 en 7

Algemene toelichting

Voor de wervingsambten van het ondersteunend personeel in het secundair onderwijs wordt de verplichting opgeheven om een betrekking steeds halftijds of voltijds in te richten (zie ook de algemene toelichting bij artikel 2 en 3).

Artikelsgewijze toelichting

Opheffing van de verplichting in artikel 30 en 31 van de Codex Secundair Onderwijs om in de wervingsambten van administratief medewerker en opvoeder in het ondersteunend personeel minstens halftijdse of voltijdse betrekkingen in te richten.
Hierdoor zal een secundaire school - net als instellingen van de andere onderwijsniveaus - op een meer flexibele wijze deze betrekkingen kunnen inrichten. dit biedt ook voor personeelsleden de mogelijkheid om deeltijds te werken in andere verhoudingen dan enkel halftijds.

Hoofdstuk 7. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Artikel 10

Het decreet treedt in werking op de datum van de bekrachtiging van het decreet door de Vlaamse Regering.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

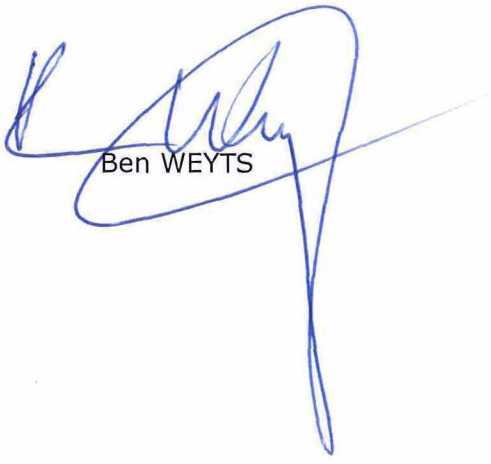

Ben WEYTS